

Libris .RO

Respect pentru oameni și cărți

500
de

LOCURI SACRE

destinațiile cu cea mai mare
încărcătură spirituală din lume

NATIONAL GEOGRAPHIC

CUPRINS

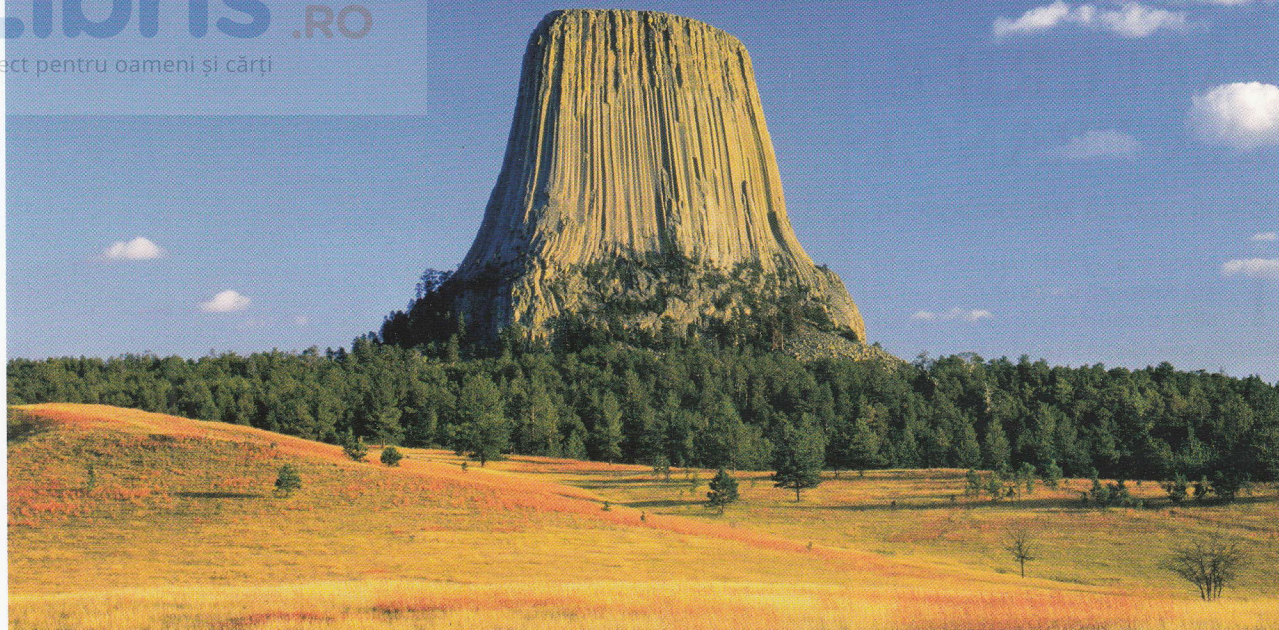
①	PEISAJE SACRE	7
	Dealuri venerate, munți misterioși și izvoare sacre	
②	MEGALIȚI ȘI MISTERE	14
	Să explorăm secretele trecutului nostru	
③	LEAGĂNE DE CREDINȚĂ	24
	Vizitând repere cruciale ale religiilor	
④	RUINE MĂREȚE	34
	Situri care continuă să ne inspire, în ciuda trecerii timpului	
⑤	DEVOȚIUNE COTIDIANĂ	40
	Locuri cufundate în rugăciune	
⑥	ALTARE	52
	Morminte și moaște de sfinți și de sfinte	
⑦	PELERINAJE	58
	Pe urmele sfinților și întemeietorilor de religii	
⑧	CEREMONII ȘI FESTIVALURI	64
	Amestec de fervoare religioasă, spectacol și distracții	
⑨	IN MEMORIAM	74
	Locuri de venerare și cinstire a morților	
⑩	REFUGII SPIRITUALE	82
	Locuri retrase care promit regenerare fizică și spirituală	

Pagina anterioară: Monument Valley din rezervația indienilor navajo, SUA, este de o frumusețe incredibilă și apare în nenumărate filme western dat fiind peisajul ei bizar și spectaculos.

Pagina alăturată: O scenă pastorală: localnici curioși îi întâmpină pe călători la o răscruce din Derbyshire Dales, Anglia.

PEISAJE SACRE
MEGALIȚI ȘI MISTERE
LEAGĂNE DE CREDINȚĂ
RUINE MĂREȚE
DEVOȚIUNE COTIDIANĂ
ALTARE
PELERINAJE
CEREMONII ȘI FESTIVALURI
IN MEMORIAM
REFUGII SPIRITUALE

Soarele după-amiezii cade pe coasta Devils Tower (Turnul Diavolilor) evidențiind șanțurile adânci din stâncă.

WYOMING, SUA

DEVILS TOWER

În câmpiile din nord-estul statului Wyoming, acest monolit ciudat are încă rol de far spiritual pentru indienii băștinași.

Vizibilă de la cel puțin 16 kilometri, această splendidă coloană de rocă vulcanică arată ca o scenă din *Întâlniri de gradul trei*. Când te apropii, îți dai seama că exact asta a fost. În 1906, Theodore Roosevelt a declarat Devils Tower (Turnul Diavolilor) primul monument național din Statele Unite, însă peste 20 de triburi indiene îl consideră un spațiu sacru de mult mai multă vreme. Aici se execută încă dansuri ale soarelui, călătorii inițiatice și ceremonii rituale. Coloana înaltă de 264 de metri are aproape 50 de milioane de ani și a fost formată de lava care a străpuns straturile sedimentare, rămânând descoperită în urma eroziunii rocilor din jurul ei. Mai romantică, legenda indienilor crow spune că două fete urcau o stâncă pentru a fugi de un urs. Pentru a le salva, Marele Spirit a făcut ca vârful să se ridice din pământ. Ursul a încercat să se cațere, dar a alunecat, zgâriind piatra cu ghearele și săpând astfel șanțurile pe care le vedem azi. În fiecare an, Turnul Diavolilor atrage sute de mii de turiști prin dimensiunile lui impresionante, prin veșnicia și frumusețea lui. În lumina dimineții, pare verde-cenușiu. Spre asfințit, se aprinde ca o lumânare, devenind din auriu, portocaliu, apoi roz și ruginiu. Sub cerul înstelat, când urlă coioții, silueta turnului se profilează straniu, dar liniștitor.

Perioada optimă Din mai până în septembrie. Monumentul este deschis permanent. Centrul de informare turistică este deschis de la începutul lui aprilie la sfârșitul lui noiembrie.

De știut Rezervați-vă o zi. Luați haine răcoaroase și multă apă. Vara, temperatura depășește adesea 27°C, dar poate sări de 38°C. Luați un binoclu ca să-i urmăriți pe cei care escaladează stâncă (o activitate considerată un sacrilegiu de indienii băștinași) și fiți atenți la vulturii pleșuvi, șoimii de prerie și la condori. În zonă există multe posibilități de camping și drumeții. Pentru o vedere panoramică, mergeți cu mașina până la terenul de golf Devils Tower, din afara parcului, și așezați-vă pe verandă ca să vedeți stâncă de departe.

Website www.nps.gov

ATRAȚII

■ Parcurgeți traseul **Tower Trail** de 2 km care înconjoară baza Turnului și pentru care aveți nevoie de 45–60 de minute. Puteți vedea un câmp de bolovani, unde bucăți mari de stâncă s-au desprins de pe versant.

■ Mergeți să vedeți **câinii de prerie** cu coadă neagră în „orașelul” lor de 16 hectare, Prairie Dog Town, în parcul mărginit de Turnul Diavolilor și de râul Belle Fourche. Aceste rude ale veverițelor trăiesc în vizuini comune. Puteți să vă plimbați prin „orașelul” lor, dar nu-i hrăniți.

■ Ascultați **legendele** povestite de un indian băștinaș, într-una dintre **noapțile culturale** organizate la centrul de informare turistică. Sunați înainte, pentru a afla când au loc aceste evenimente.

Copyright © 2014 National Geographic Society. All rights reserved.

VÂRFURILE SAN FRANCISCO

Indienii cred că zeii locuiesc în acest lanț vulcanic scânteietor.

Toamna, la asfințit, razele soarelui sărută Vârful San Francisco din nordul Arizonai, iar aerul are o culoare aurie, dată de strălucirea vibrantă a ploilor tremurători. Indienii navajo numesc acest efect *doko'oo'sliid*, „strălucire pe vârf”, considerând că pământul de aici a provenit dintr-o lume anterioară și a format piscurile, forța lor vitală. Peste 13 triburi consideră că în acest sanctuar din Parcul Național Coconino locuiesc zeii lor. Indienii cutreieră piscurile, în pelerinaje personale, meditănd în fața altarelor. Vracii colindă pe dealuri adunând crengi, frunze și fructe de pădure pentru leacuri și alifii. Având 3 854 de metri, Humphrey's Peak, din întinsul platou Colorado, este vârful cel mai înalt din Arizona. Pentru a proteja zona, nu au fost construite drumuri asfaltate până în vârf. Această regiune sălbatică este una dintre cele mai bogate din lume, cu mai multe ecosisteme, de la deșert la bază, până la tundră la altitudini mari. Zăpada se topește în stratul acvifer din Bazinul Interior, alimentând orașul Flagstaff și făcând legătura între muntele sacru și oamenii din vale.

Perioada optimă Septembrie, octombrie și începutul lui noiembrie sunt optime pentru a fotografia frunzișul de toamnă. Sezonul drumețiilor durează de sfârșitul lui iunie până în septembrie. Iarna puteți schia în stațiunea Snowbowl, unde sunt patru telescaune.

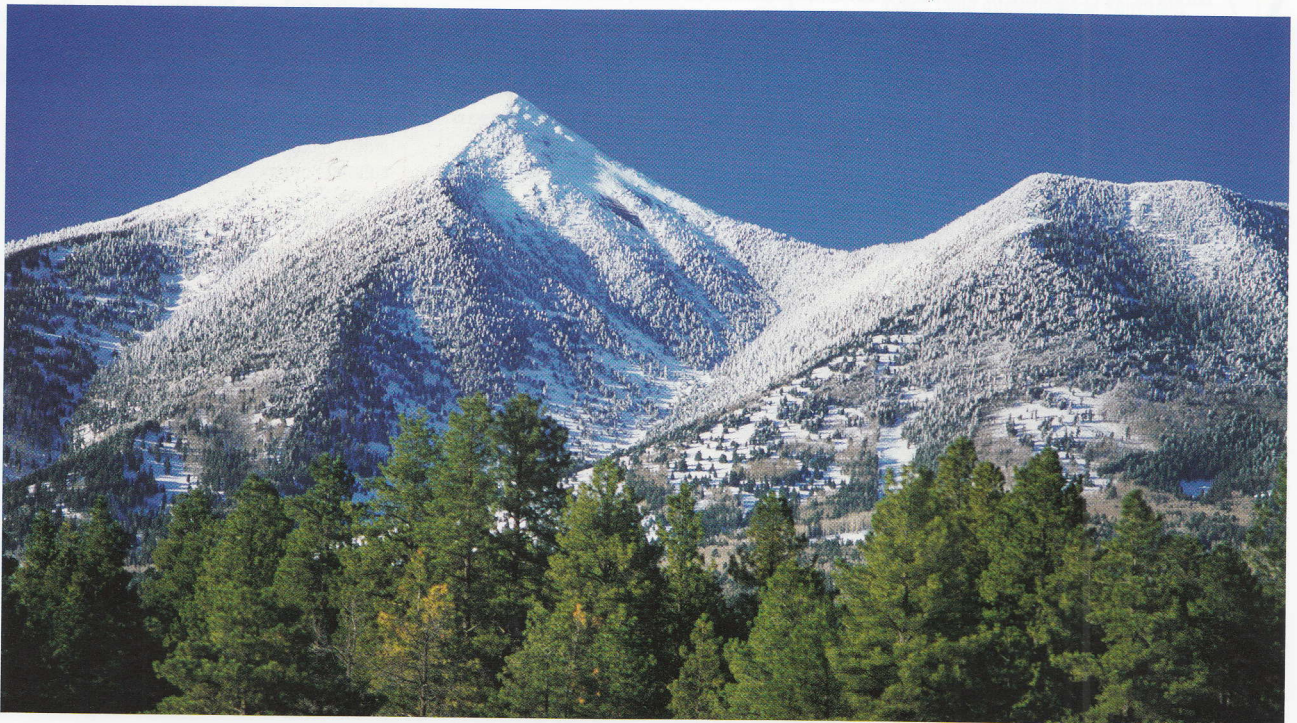
De știut O zi este suficientă pentru a parcurge traseul de la poale, pe jos sau cu mașina, dar puteți și să ridicați cortul aici, din mai până în septembrie. Baza se află la 2 286 de metri peste nivelul mării, așa că fiți atenți la posibilul rău de înălțime care vă poate da dureri de cap sau greață. Când faceți drumeții, fiți pregătiți pentru schimbări bruște de temperatură și purtați mai multe straturi de haine. În vârf, vântul este puternic. Folosiți cremă de protecție solară, balsam de buze și bocanci de drumeție solizi, căci majoritatea potecilor sunt abrupte și stâncoase. Luați multă apă, fiindcă nu există izvoare sau lacuri.

Website www.fs.fed.us/r3/coconino

ATRAȚII

- **Căutați cruciulița de San Francisco**, o plantă rară care nu crește decât aici. Semănând cu o floarea-soarelui în miniatură, ea este protejată de Administrația Pădurilor a SUA.
- **Fauna locală** include bufnițe pătate mexicane, urși negri, ulii porumbari, căprioare, elani, câini de prerie și șoimi călători.
- Puteți admira ploii tremurători, în toată splendoarea lor, **toamna**. Arborii par să formeze un colier de aur în jurul vârfurilor.
- **Humphrey's Peak Trail**, cu o lungime de 14,5 km dus-întors, este un traseu dificil. Porniți devreme, căci urcușul până în vârf durează cel puțin trei ore. Din vârf, puteți vedea marginea Marelui Canion.

Abia ninse, Vârful San Francisco arată magic.

Big Sur are multe plaje retrase frumoase.

CALIFORNIA, SUA

BIG SUR

Coasta stâncoasă, la sud de San Francisco, este de mult timp un loc de contemplație și de pelerinaj.

Să te relaxezi într-o baie fierbinte, sub arbori de sequoia semeți de pe coastă, reflectând la starea universului, în timp ce valurile se sparg de țărmul din apropiere, este ceva tipic californian – și nu există loc mai potrivit decât Big Sur. Dominată de munți abrupti, care coboară direct în Pacific, coasta, în mare parte inaccesibilă, atrage pustnici și artiști, grație frumuseții ei neîmblânzite și mediului schimbător. Scriitorul Henry Miller numea Big Sur „California la care oamenii visau cu ani în urmă... fața pământului așa cum Creatorul a vrut să arate“. Triburile indiene căutau vindecare în numeroasele izvoare termale din zonă. Institutul Esalen, un centru de studii spirituale de renume mondial, s-a dezvoltat în jurul unuia dintre aceste izvoare, atrăgând pelerini adepți ai curentului New Age, precum Carlos Castañeda și The Beatles. O mănăstire benedictină și un refugiu zen modern completează oferta spirituală a regiunii. Dar, pentru mulți, a cutreiera plajele retrase de pe coastă reprezintă, în sine, o experiență cathartică.

Perioada optimă Toamna, când vara indiană aduce ceruri azurii și temperaturi plăcute. Primăvara poate fi cam umedă, vara cețoasă, iar iarna rece și vântoasă.

De știut Două sau trei zile sunt suficiente pentru a „gusta“ esența coastei Big Sur. Carmel, punctul ei cel mai nordic, se află la 210 km sud de San Francisco. Indiferent de anotimpul în care o vizitați, aveți nevoie de un hanorac, de un pulover și de pantofi de drumeție rezistenți. Plajele par ispititoare, dar curentul predominant coboară din Alaska și apa este prea rece pentru a intra fără costum de scufundare. În cele mai multe parcuri statale există campinguri și cabane elegante, cu vedere la Pacific.

Website-uri www.bigsurcalifornia.org, parks.ca.gov, www.postranchinn.com, www.henry-miller.org

ATRAȚII

■ Pfeiffer State Parks sunt zone minunate de vizitat. **Pfeiffer Big Sur** protejează arbori de sequoia semeți și habitate naturale de-a lungul râului Big Sur. **Julia Pfeiffer Burns State Park** cuprinde o zonă de coastă accidentată, unde cascade zgomotoase se prăbușesc în mare și balene cenușii zburdă aproape de țărm.

■ Henry Miller, autor al *Tropicului Cancerului* și al altor romane clasice, a trăit în Big Sur între 1944 și 1962. Prietenul său Emil White a fondat **Biblioteca Memorială Henry Miller** chiar în casa scriitorului, aceasta fiind acum un centru cultural activ, unde se proiectează filme, se citesc poezii, se organizează ateliere de creație literară și concerte.

■ Una dintre cele mai sălbatice regiuni din California, rezervația naturală **Ventana Wilderness**, cu o suprafață de 64 750 de hectare, cuprinde munții abrupti din spatele coastei. În mare parte este accesibilă doar pe jos, pe poteci cu o lungime totală de 645 km.

■ Fondat în 1962, **Institutul Esalen**, un centru nonprofit de gândire alternativă, oferă anual peste 500 de ateliere, cursuri, seminarii și refugii spirituale.

Libris

Respect pentru oameni și cărți

500 de LOCURI SACRE

destinațiile cu cea mai mare
încărcătură spirituală din lume

NATIONAL GEOGRAPHIC

CUPRINS

①	PEISAJE SACRE	7
	Dealuri venerate, munți misterioși și izvoare sacre	
②	MEGALIȚI ȘI MISTERE	17
	Să explorăm secretele trecutului nostru	
③	LEAGĂNE DE CREDINȚĂ	27
	Vizitând repere cruciale ale religiilor	
④	RUINE MĂREȚE	31
	Situri care continuă să ne inspire, în ciuda trecerii timpului	
⑤	DEVOȚIUNE COTIDIANĂ	37
	Locuri cufundate în rugăciune	
⑥	ALTARE	53
	Morminte și moaște de sfinți și de sfinte	
⑦	PELERINAJE	61
	Pe urmele sfinților și întemeietorilor de religii	
⑧	CEREMONII ȘI FESTIVALURI	69
	Amestec de fervoare religioasă, spectacol și distracții	
⑨	IN MEMORIAM	77
	Locuri de venerare și cinstire a morților	
⑩	REFUGII SPIRITUALE	89
	Locuri retrase care promit regenerare fizică și spirituală	

Paginile anterioare: În pădurea tropicală din Cambodgia, acest cap de piatră de la templul Ta Prohm, de lângă Angkor Wat, prins între rădăcinile unui copac, aparține civilizației khmere.
Pagina alăturată: O femeie șiiită atinge ușa care duce spre sanctuarul interior al altarului imamului Husayn ibn Ali din orașul sfânt irakian Karbala.

PARCUL NAȚIONAL DENALI

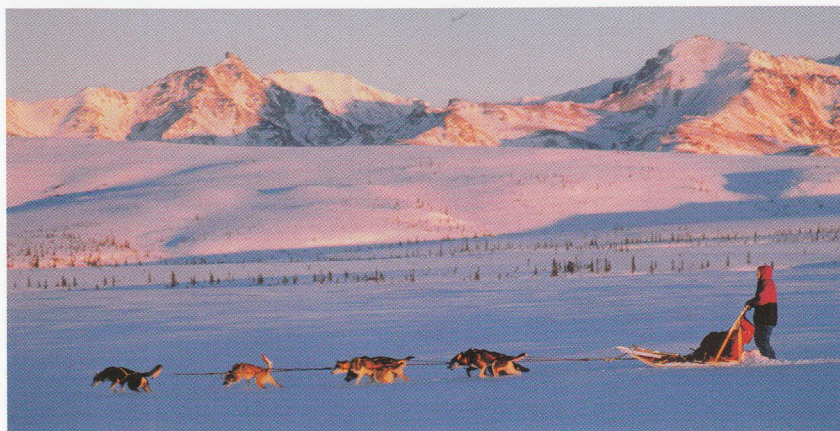
Șase milioane de acri de sălbăticie subarctică virgină, piscuri abrupte și ghețari mamut înconjoară masivul Denali învăluit de nori, sacru pentru băștinașii din Alaska.

Puține locuri de pe Pământ oferă priveliști atât de vaste încât să ne pună ochii la încercare. Dincolo de malurile lacului Wonder, limpede ca cristalul, tundra sălbatică din Parcul Național Denali acoperă o vale imensă, care se întinde până la poalele îndepărtatelor Munți Alaska. Înălțându-se deasupra altor vârfuri, crestele crenelate ale muntelui McKinley acoperit de zăpadă, cel mai înalt masiv din America de Nord, se zăresc prin aerul de munte rece și limpede. Numit Denali, „Cel Mare”, de populația athabaska, care își ridică tabăra la poalele lui, muntele și regiunea înconjurătoare sunt sacre pentru multe grupuri de băștinași, de exemplu, tribul tena, care îl consideră sursa întregii creații. Urșii cenușii și oile Dall au găsit aici un mediu prielnic de trai, iar karibu și elanii cutreieră în voie regiunea. Toamna, elanii uriași mugesc și se luptă, iar ciocnetul coarnelor răsună prin tundra viu colorată, splendid împodobită cu muri pitici, afini și coacăzi. Puteți participa la un tur cu un avion mic deasupra văilor idilice și a piscurilor înalte din Denali, unde capre de munte se cațără pe margini înguste de stâncă și ghețari mari alunecă spre tundră. Aterizând pe un asemenea ghețar, veți intra într-o lume albă-albastră de zăpadă, gheață și ceață, mărginită numai de creste stâncoase și de cerul nesfârșit al Alaskăi. Opriti-vă să savurați aerul unui timp de mult apus, când toți oamenii trăiau într-o sălbăticie infinită.

Perioada optimă Park Road, drumul care duce în sălbăticie, este deschis din iunie până la mijlocul lui septembrie, perioada cu vremea cea mai bună și cu activitățile cele mai interesante organizate de pădurari. Parcul Național Denali este deschis tot anul pentru amatorii de schi sau de plimbări cu săniile trase de câini.

De știut Parcul Național Denali se află în zona central-sudică a Alaskăi și puteți ajunge acolo participând la un tur organizat, mergând cu trenul pe spectaculoasa Alaska Railroad sau cu mașina pe Alaska Scenic Highway. Rezervați-vă cel puțin trei zile. Luați-vă un binoclu, un aparat de fotografiat, cremă de protecție solară, echipament de drumeție și de ploaie și multe haine călduroase. Pentru cazare la cabanele din și de lângă parc sunt necesare rezervări din timp. Există numeroase tururi cu ghizi și pachete de activități; programați o excursie cu avionul și înscrieți-vă la un tur de îndată ce ajungeți. Autobuzele care pleacă dimineața devreme ajung cel mai departe în sălbăticie, de unde se vede cel mai bine muntele McKinley.

Website www.nps.gov/dena

Pagina alăturată: Parcul Național Denali este un ținut fabulos, cu vârfuri de munte și lacuri limpezi. Elanii sunt printre locuitorii săi cei mai numeroși și pot fi văzuți uneori intrând în apă ca să pască plante acvatice. Sus: Călătoria cu o sanie trasă de câini husky este o modalitate palpitantă de a străbate sălbăticia neatinsă.

ATRAȚII

■ **Survolati peisajul înghețat, observați elanii și urșii de-a lungul râului Tokositna, înconjuerați muntele McKinley și admirați faimoșii versanți North Face și Wickersham Wall, înainte de a ateriza pe un ghețar masiv.**

■ **Înscrieți-vă la un tur al sălbăticiei cu autobuzul, care ajunge până în inima Parcului Național Denali, spre lacul Wonder, pentru a putea admira fauna sălbatică și panoramele spectaculoase ale Munților Alaska și McKinley.**

■ **Participați la o drumeție alături de pădurari și aflați mai multe despre istoria naturală și culturală a Parcului Național Denali, în timp ce explorați tundra, lacurile în formă de arc și coastele munților.**

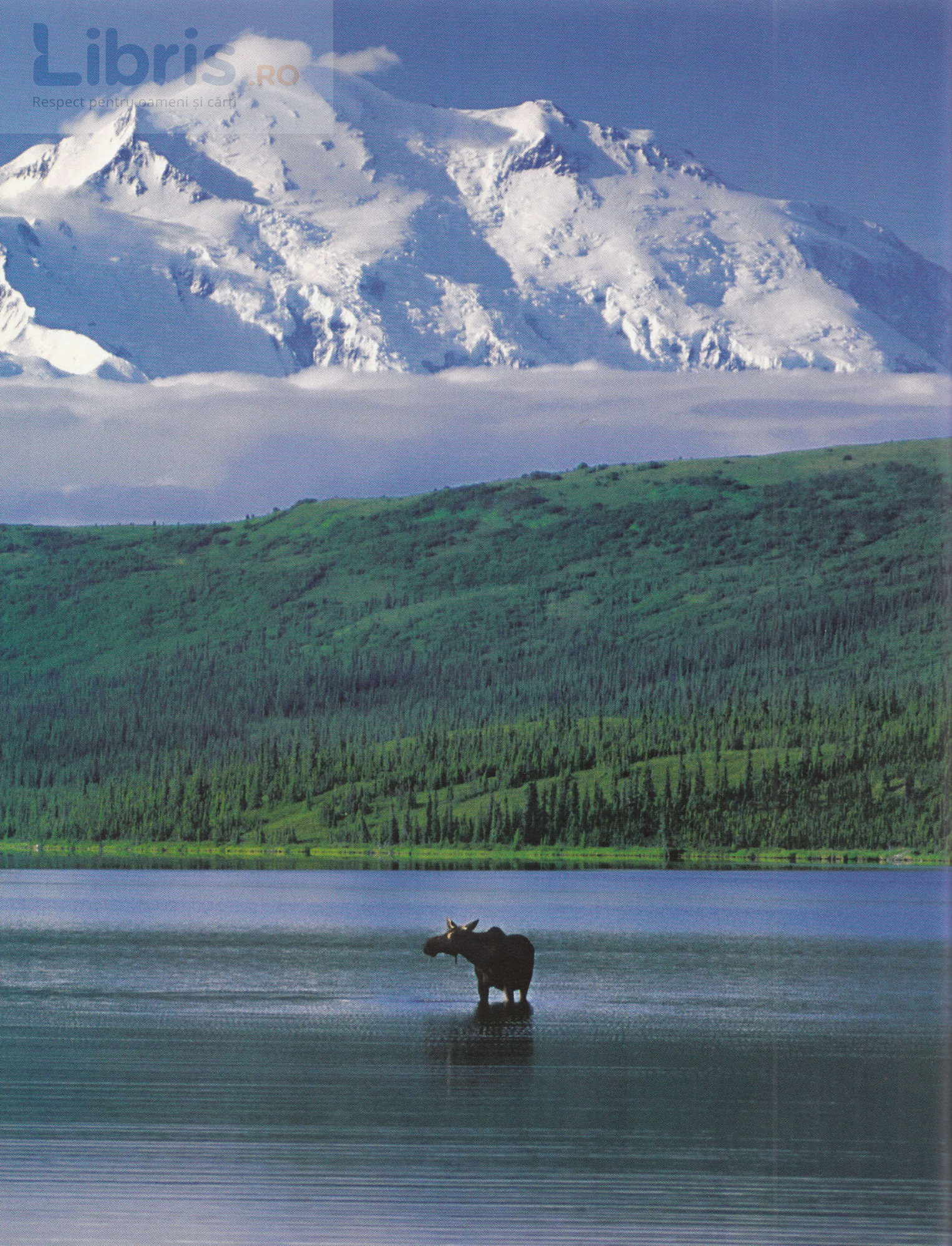
■ **Puneți-vă bocancii de drumeție, umpleți-vă rucsacul cu mâncare, apă și echipament de ploaie și faceți o drumeție de descoperire în uimitoarea zonă sălbatică îndepărtată a parcului, unde nu există trasee.**

■ **Parcurgeți pe jos traseul Rock Creek Trail sau mergeți cu autobuzul să vedeți demonstrația cu săniile trase de câini și să vizitați Adăpostul pentru câini husky din Alaska.**

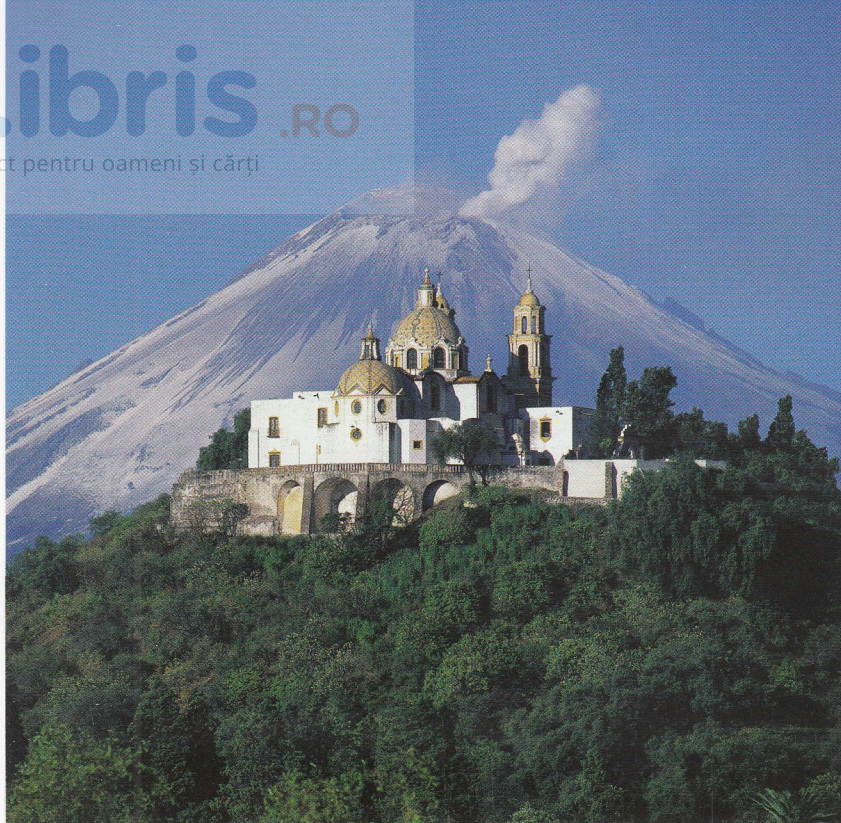

Libris.RO

Respect pentru oameni și cărți

Spaniolii au ridicat 14 mănăstiri pe coastele vulcanului Popocatepetl.

MEXIC

POPOCATÉPETL

Frumusețea și forța acestui vulcan furios au generat nu numai mituri, ci și o întreagă viziune despre lume.

În 1345, când acest vulcan a erupt, aztecii, care începuseră să domine America Centrală, l-au numit Popocatepetl, „muntele fumeșor”. Timp de secole, izbucnirile lui neregulate de furie catastrofală modelaseră viziunea cosmică a tuturor celor care trăiau în preajma lui. Aztecii asociau Popocatepetl cu zeii pământului și ai apei, Tlaltecuhltli și Tlaloc. Împreună cu muntele pereche Iztaccíhuatl, a inspirat indienilor nahua legende despre doi îndrăgostiți fără noroc, pe care zeii i-au transformat în vârfuri gemene. După cucerirea spaniolă din 1519–1521, unii zei azteci antici au fost asociați cu sfinți catolici, ritualuri păgâno-catolice continuând să existe și azi printre băștinașii nahua. Pentru ei, Popocatepetl („El Popo”) este viu: respiră și are personalitate. Îl mai numesc „Don Goyo”, de la Don Gregorio, sfântul protector al satului lor. Șamanii „vorbesc” cu El Popo și îi aduc ofrande, pentru a obține recolte bogate și pentru a-i domoli furia.

Perioada optimă Orice perioadă a anului, dacă vremea permite. Alpinștii care vizitează Parcul Național Izta-Popo Zoquiapan preferă anotimpul uscat, de la sfârșitul lui noiembrie până la începutul lui martie. Pentru a vizita parcul e nevoie de cel puțin o zi. Pentru drumeții și ascensiuni aveți nevoie de mai multe zile.

De știut Popocatepetl se află la 72 km sud-est de Ciudad de México și la 40 km vest de Puebla. Orașul Amecameca se află la poalele celor doi munți. Amatorii de drumeții și de ascensiuni urcă, de obicei, la Tlamacas, o așezare aflată la o altitudine de 3 950 m, ca să se pregătească și să se aclimatizeze. Din 1994, când Popocatepetl a redevenit activ, escalada este interzisă, dar vă puteți apropia de el pe Paso de Cortés, șaua înaltă care unește Popocatepetl de Iztaccíhuatl.

Website iztapopo.conanp.gob.mx

ATRAȚII

■ Orice panoramă senină a vulcanului Popocatepetl oferă satisfacții privitorului; din păcate, din cauza poluării, acesta se vede tot mai rar din Ciudad de México.

■ Popocatepetl se află în **Parcul Național Izta-Popo Zoquiapan**, o regiune de o frumusețe naturală deosebită, care oferă multe ocazii de a face drumeții și ascensiuni.

■ Misionarii spanioli au construit **14 mănăstiri** pe versanții vulcanului Popocatepetl, în secolul XVI. UNESCO le-a inclus în Patrimoniul Mondial.

Libris .RO

Respect pentru oameni și cărți

500

de

LOCURI SACRE

destinațiile cu cea mai mare
încărcătură spirituală din lume

NATIONAL GEOGRAPHIC

CUPRINS

①	PEISAJE SACRE	7
	Dealuri venerate, munți misterioși și izvoare sacre	
②	MEGALIȚI ȘI MISTERE	15
	Să explorăm secretele trecutului nostru	
③	LEAGĂNE DE CREDINȚĂ	23
	Vizitând repere cruciale ale religiilor	
④	RUINE MĂREȚE	28
	Situri care continuă să ne inspire, în ciuda trecerii timpului	
⑤	DEVOȚIUNE COTIDIANĂ	35
	Locuri cufundate în rugăciune	
⑥	ALTARE	53
	Morminte și moaște de sfinți și de sfinte	
⑦	PELERINAJE	61
	Pe urmele sfinților și întemeietorilor de religii	
⑧	CEREMONII ȘI FESTIVALURI	69
	Amestec de fervoare religioasă, spectacol și distracții	
⑨	ÎN MEMORIAM	83
	Locuri de venerare și cinstire a morților	
⑩	REFUGII SPIRITUALE	93
	Locuri retrase care promit regenerare fizică și spirituală	

Paginile precedente: Pe platourile izolate din nordul Laosului se găsesc grupuri de „borcane” uriașe săpate în stâncă.

Nimeni nu le știe scopul și nici vârsta.

Pagina alăturată: Un crucifix numit Señor de los Temblores (Domnul Cutremurelor) stă deasupra unui altar de argint masiv în catedrala din Cuzco, Peru.

GANGELE SACRU

Hinduși pioși din întreaga lume vin să se scalde la confluența a trei ape – Gange, Yamuna și miticul Saraswati.

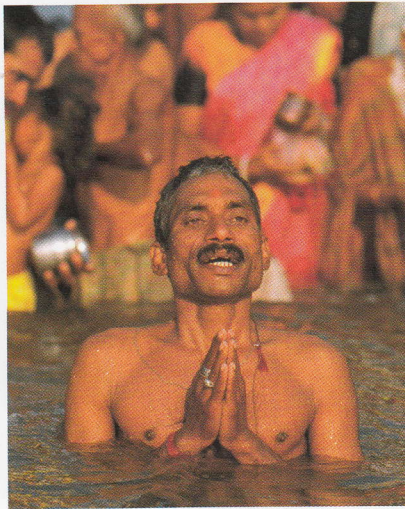
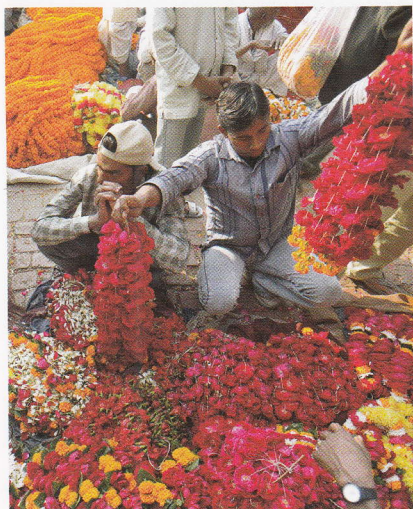
V-ați putea întreba ce are acest loc atât de special în timp ce porniți spre est, din Allahabad în Uttar Pradesh, pe drumul drept și plin de praf, peste câmpii aride traversate de linii electrice. Ați putea fi nedumeriți să constatați că destinația pare a fi un fluviu enorm și leneș, traversat din loc în loc de câte un pod. Pe cer puteți zări un pescăruș sau doi, iar la marginea apei puteți vedea câte un credincios singuratic care aduce o ofrandă zeilor fluviului. În majoritatea zilelor, există puține indicii care să sugereze că acesta ar fi unul dintre cele mai sfinte locuri din hinduism. Dar duceți-vă acolo când e lună plină sau nouă sau în timpul unui festival (*mela*) și veți vedea malul fluviului înțesat de mii de pelerini. Răspândiți în mulțime, preoți în veșminte viu colorate, urcați pe mici platforme de lemn, îi ajută pe credincioși la abluțiuni. Acesta este Triveni Sangam sau „locul unde se împletesc trei fluvii”, confluența a trei dintre fluviile sfinte ale hinduismului. Hindușii consideră că fluviul Gange maroniu și lat este manifestarea zeiței-mamă dătătoare de viață Ganga. Ei asociază fluviul verzui Yamuna, mai rapid, cu Yama, zeul morții. Iar în acest loc, cred ei, acestea două sunt unite de miticul fluviu subteran Saraswati – „fluviul iluminării”. Triveni Sangam este unul dintre cele patru locuri unde, potrivit legendei, au căzut din paradis picături de nectar divin, așa că este unul dintre cele patru locuri unde se organizează, prin rotație, Kumbha Mela, cea mai mare adunare religioasă din India – când malurile devin locuința temporară a circa 70 de milioane de oameni.

Perioada optimă Ianuarie sau februarie sunt lunile în care au loc *mela*. Evitați canicula verii. O zi ar trebui să fie suficientă pentru un vizitator de altă religie decât cea hindusă, chiar și în timpul unui festival.

De știut Aeroportul Varanasi se află la 146 de kilometri de Allahabad. Aeroportul Lucknow este la 210 kilometri. Există șosele și căi ferate care le leagă pe ambele, pornind din Allahabad. Sangam se află la 12 kilometri est de Allahabad și există destule taxiuri și autobuze. Programați călătoria în timpul unui *mela*. Magha Mela are loc în fiecare an. Ardh (semi) Kumbha Mela are loc o dată la 12 ani, iar cel mai recent a fost în 2007.

Website www.tourindia.com

ATRAȚII

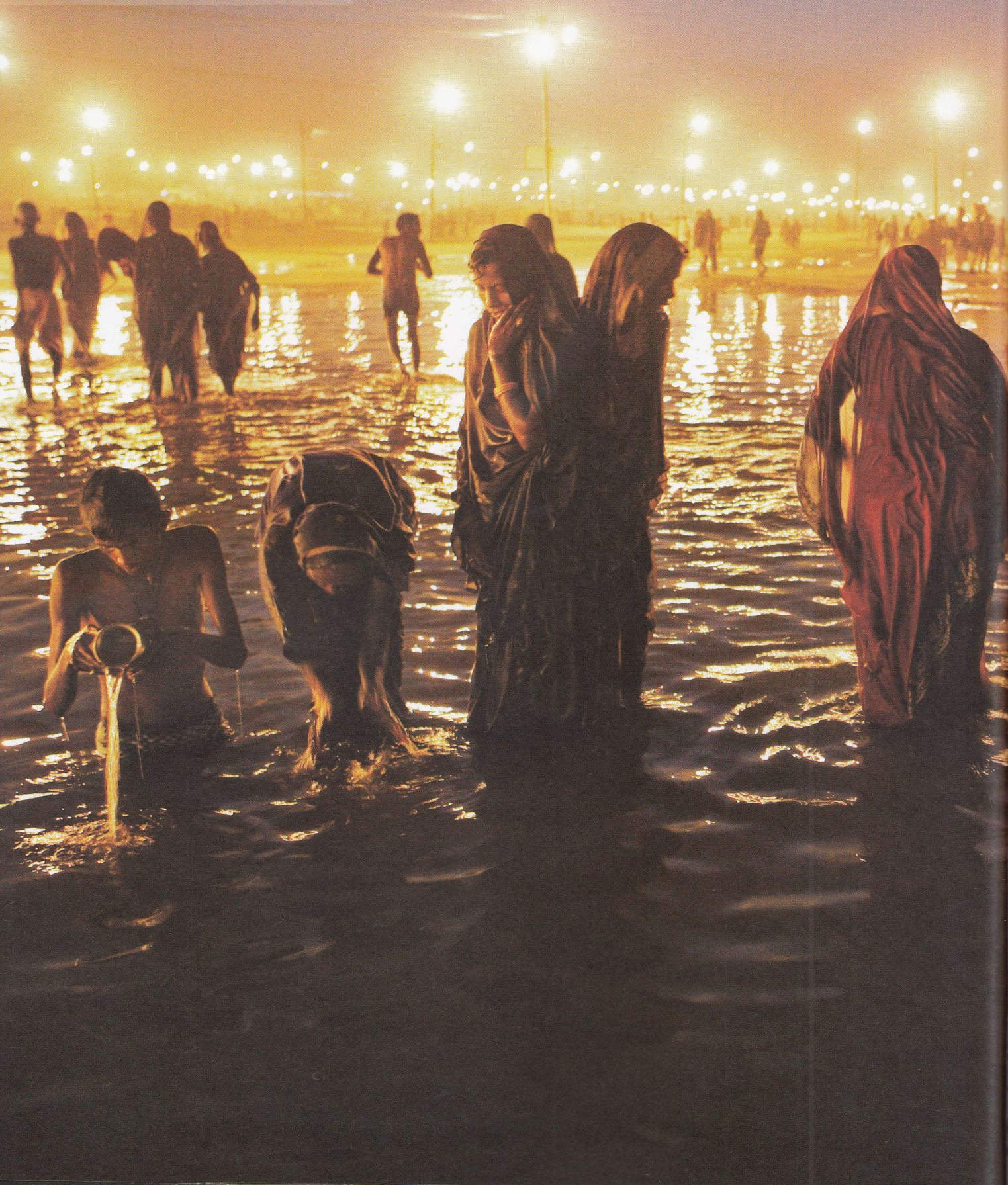
- Faceți o plimbare cu barca pe apele sacre. Vă puteți îmbarca la debarcaderul aflat chiar la est de mărețul fort mogul construit de împăratul Akbar în 1583.
- În partea estică a fortului se găsește templul Patalpuri subteran, despre care se crede că a fost vizitat de zeul Rama, și un Akshaya Vat sacru sau *banián* „nemuritor”.
- Există mai multe altare străvechi în jurul Triveni Sangam. Cel de lângă fort este închinat lui Hanuman, zeul maimuță.
- Vizitați locul unde apele de culori diferite ale fluviilor Gange și Yamuna se întâlnesc și se amestecă.

Pagina alăturată: Pelerini de Ardh Kumbha Mela se scaldă în Gange înaintea zorilor. Hindușii cred că această baie rituală purifică atât trupul, cât și sufletul. Stânga sus: Pelerini cumpără coroane de gălbele și flori de lotus și le aruncă în fluviu ca ofrande. Dreapta sus: Un pelerin se roagă în apele Gangelui.

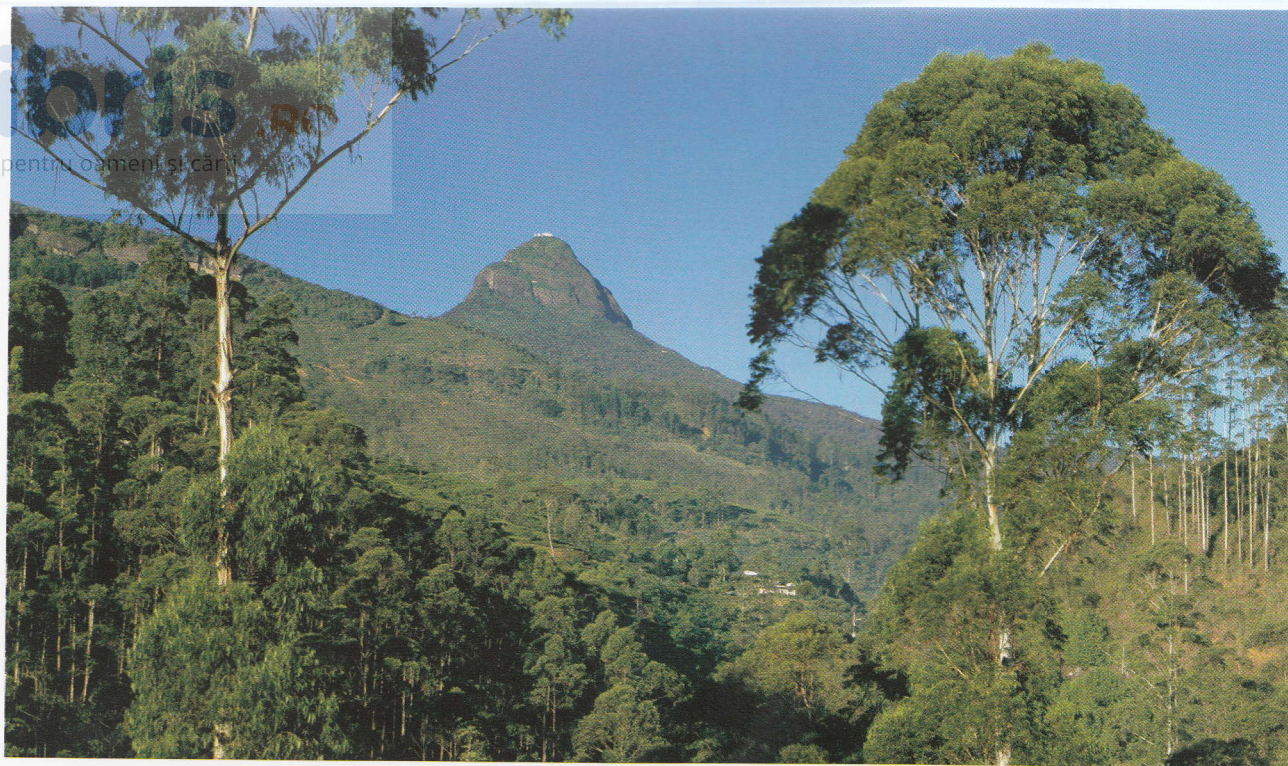

Libris .RO

Respect pentru oameni și cărți

Piscul ascuțit al Vârfului lui Adam domină dealurile înconjurătoare.

SRI LANKA

VÂRFUL LUI ADAM

Aproiați-vă puțin mai mult de raiul pe pământ urcând poteca bătută de pelerini, până în vârful acestui munte sacru.

Steaguri de rugăciune roase de vreme tremură în vânt, în timp ce zorii mijesc peste dealurile acoperite de junglă de la poalele Vârfului lui Adam, în sud-vestul Sri Lanka. Un crescendo de voci, însoțite de tradiționalele tobe și fluier, salută noua zi strigând „*S'dhu, s'dhu, sa* – E bine“, în timp ce pelerini privesc răsăritul. O clipă, o umbră uriașă aruncată de munte cade peste stratul gros de ceață care acoperă dimineața văile luxuriante de mai jos. Budiștii, hindușii, creștinii și musulmanii consideră sacru acest munte de 2 243 de metri – numit și Sri Pada sau Samanalakanda. Fiecare religie își are propria legendă despre originea urmei străvechi lăsate în piatră, de forma unei tălpi uriașe, care se vede în apropierea culmii. Poteca luminată, care duce de la Dalhousie până în vârf, se vede de departe, urcând aproape vertical pe alocuri. Pelerinii urcă cele 5 000 de trepte înguste salutându-se cu formula „*Karunava* – Compasiune ție“ și cântând imnuri religioase tradiționale. Urcușul este presărat cu multe locuri de popas, unde pelerinii oboseți sunt întâmpinați de aburul ceaiului pus la fiert și de aroma îmbietoare a năutului prăjit și a pâinii nedospite, precum și de o mulțime de dulciuri.

Perioada optimă Din decembrie până în aprilie. Evitați nopțile cu lună plină și sfârșitul de săptămână, căci muntele poate fi prea aglomerat. Informați-vă despre starea vremii pentru a prinde o zi relativ senină.

De știut Încercați să ajungeți în vârf la timp pentru a vedea răsăritul. Cei mai mulți încep urcușul pe la ora 14.00, dar puteți urca cu o după-amiază înainte și petrece noaptea într-un adăpost rudimentar de pe culme. Traseul cel mai ușor pornește de la Dalhousie și se parcurge în circa patru ore la urcare și trei-patru la coborâre. Un traseu mai dificil pornește de la Ratnapura, urcușul durând până la șapte ore și coborârea circa cinci ore. Fiindcă sunt puține chioșcuri cu alimente pe traseul Ratnapura, luați-vă mâncare și apă potabilă. Puteți angaja ghizi profesioniști la Dalhousie.

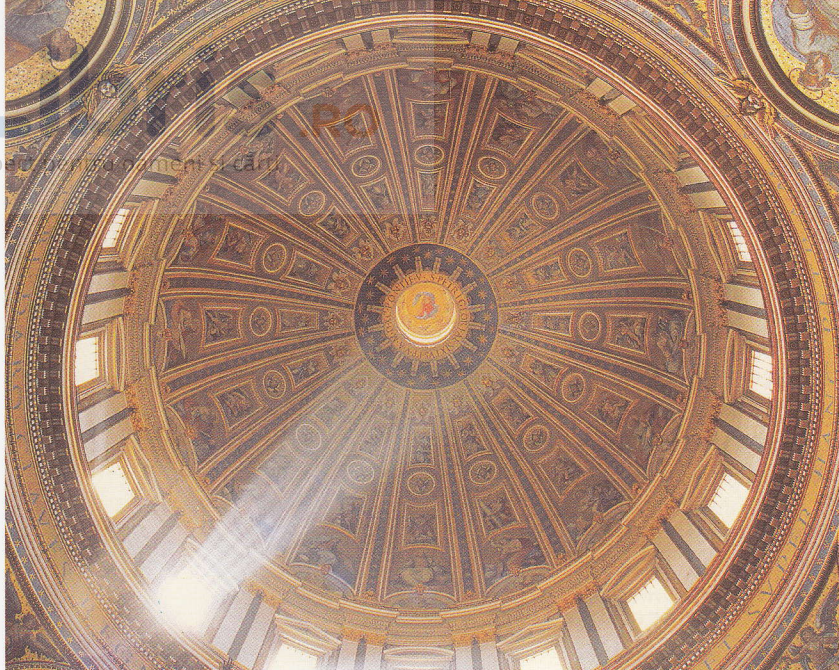
Website-uri www.srilankainstyle.com, www.teatrails.com, www.srilankanexpeditions.com

ATRAȚII

- Căutați mulțimea de **fluturi galbeni** care se adună o dată pe an, chiar înainte de muson, la Vârful lui Adam. Potrivit folclorului local, fluturii vin pe munte pentru un ultim omagiu înainte de a muri.
- Îndepliniți ritualul de **kodu karayo** (pelerin pentru prima dată) adăugând un fir de ață la păienjenitul de fire de la **Indikatu Pahana**. Se spune că, în acest popas, Buddha s-a oprit să-și coasă haina ruptă.
- Gustați **ceaiul alb** care crește pe Vârful lui Adam și din care se produc doar 30 de kilograme pe săptămână.

Lumina se revarsă prin cupola bazilicii Sfântul Petru.

VATICAN

BAZILICA SFÂNTUL PETRU

Deasupra necropolei unde odihnesc papii, printre care ar fi și Sfântul Petru, se găsește unul dintre cele mai bogate tezaure de artă.

Bazilica Sfântul Petru din Vatican – cel mai mic oraș-stat din lume – este unul dintre locurile sfinte ale catolicilor, dar și una dintre cele mai mari biserici din lume. Începută în 1506 și împodobită cu picturi și sculpturi de Michelangelo și de alți mari artiști renascentiști, bazilica este plină de opere de artă sacră sublime. Se află în piața Sfântul Petru, o piață cu suprafața de 4 hectare proiectată de Bernini, unde colonada pare a simboliza niște brațe deschise să-i îmbrățișeze pe vizitatori. Intrând pe una dintre cele cinci uși de bronz din piață ajungeți în naosul lung, decorat cu mozaicuri sofisticate din marmură. Puteți vedea la tot pasul statui enorme, coloane înalte și altare bogat împodobite. Câteva degete de la picioarele statuii Sfântului Petru, sculptate de Arnolfo di Cambio, s-au tocit de atingerile pelerinilor. Prin ferestrele din jurul cupolei se revarsă lumina. Interiorul cupolei este decorat cu mozaicuri reprezentându-i pe Hristos, pe Fecioara Maria și pe Dumnezeu, alături de sfinți și de îngeri în zbor. Mai jos, interiorul este dominat de baldachinul monumental al lui Bernini care adăpostește altarul înalt. Potrivit Vaticanului – dar și tradiției – Sfântul Petru, primul papă, este îngropat într-o necropolă romană aflată chiar sub bazilică.

Perioada optimă Vizitați bazilica dimineața devreme, înainte să se aglomereze.

De știut Rezervați-vă cel puțin trei ore. Așteptați-vă să stați la rând, mai ales duminică, dacă nu participați la un tur cu ghid. În naos se oficiază slujbe în italiană – și una în latină – în fiecare duminică, de dimineață până seara. Întrebați despre tururile gratuite la biroul de informații și la poștă (deschis zilnic, mai puțin duminică), aflate în aripa sudică a bazilicii. Se aplică un cod vestimentar strict: nu sunt permise șorturile, fustele scurte și tricourile fără mâneci. Pentru a vizita necropola romană, cereți bilete cu mult timp înainte de la biroul pentru săpături arheologice al Vaticanului.

Website www.vatican.va, www.saintpetersbasilica.org, www.vaticancitytours.com

ATRAȚII

■ În prima capelă, situată imediat în dreapta intrării, se află **Pietă** a lui Michelangelo, care o reprezintă pe Fecioara Maria îndurerată, ținându-l în brațe pe Iisus după coborârea de pe cruce. Realistă și profund emoționantă, sculptura rivalizează cu **David** al lui Michelangelo, fiind o capodoperă a artei – și a compoziției tehnice – renascentiste.

■ Un loc minunat pentru contemplație, **Capela Preasfântului Sacrament** a lui Bernini este rezervată rugăciunii. Întreaga zi, de la 7.00 dimineața, preoți din toată lumea țin liturghia în diferite limbi în capelele din bazilică.

■ Luați un lift spre acoperiș ca să mergeți prin cupolă, care oferă o **priveliște amețitoare** asupra bazilicii. Apoi urcați 320 de trepte până la un punct de observație unde efortul vă va fi răsplătit cu o vedere panoramică asupra Romei.

■ În fiecare duminică, la prânz (cu excepția vacanței de vară a pontifului și a perioadelor când acesta călătorește), credincioșii catolici se adună în **piața Sfântul Petru** unde papa adresează **binecuvântarea Angelus** de la balconul său.

■ Un tur cu ghid al **necropolei romane** vă conduce prin galeriile de sub bazilică, până la un mormânt în care catolicii cred că odihnește Sf. Petru. Totuși, mulți erudiți cred că acesta este îngropat într-un mormânt descoperit în 1953 pe Muntele Măslinilor din Ierusalim.

Respect pentru oameni și cărți

500 de LOCURI SACRE

destinațiile cu cea mai mare
încărcătură spirituală din lume

NATIONAL GEOGRAPHIC

CUPRINS

①	PEISAJE SACRE	7
	Dealuri venerate, munți misterioși și izvoare sacre	
②	MEGALIȚI ȘI MISTERE	15
	Să explorăm secretele trecutului nostru	
③	LEAGĂNE DE CREDINȚĂ	25
	Vizitând repere cruciale ale religiilor	
④	RUINE MĂREȚE	31
	Situri care continuă să ne inspire, în ciuda trecerii timpului	
⑤	DEVOȚIUNE COTIDIANĂ	37
	Locuri cufundate în rugăciune	
⑥	ALTARE	50
	Morminte și moaște de sfinți și de sfinte	
⑦	PELERINAJE	61
	Pe urmele sfinților și întemeietorilor de religii	
⑧	CEREMONII ȘI FESTIVALURI	69
	Amestec de fervoare religioasă, spectacol și distracții	
⑨	IN MEMORIAM	78
	Locuri de venerare și cinstire a morților	
⑩	REFUGII SPIRITUALE	91
	Locuri retrase care promit regenerare fizică și spirituală	

Paginile precedente: O statuie voluptuoasă a zeului hindus Vishnu dăruiește cu har orașul indian sfânt Rishikesh, care oferă multe căi către iluminare spirituală, de la locuri pe malul fluviului sacru Gange la lecții yoga.

Pagina alăturată: Mii de pelerini musulmani din toată lumea se adună pentru rugăciunea de seară la Marea Moschee din Mecca, în timpul pelerinajului anual, înghesuindu-se în fiecare colțșor liber pentru a sta mai aproape de Kaaba – cel mai sfânt loc al islamului.

Un păstor își mână turma lângă muntele Ararat, al cărui vârf este învăluit de nori.

TURCIA

MUNTELE ARARAT

Permanent acoperită de zăpadă și de gheață, culmea plată și întinsă a muntelui Ararat ar putea deține cheia unui mister antic.

Masiv, intimidant și misterios, conul acoperit de zăpadă al celui mai înalt munte din Turcia se înalță deasupra platoului arid și aproape lipsit de arbori din nord-estul Anatoliei. Văzut din satul plin de praf Dogubeyazit, de lângă granița Turciei cu Iran și Armenia, Araratul domină tot orizontul. Vârful principal, Marele Ararat, cu o altitudine de 5 137 de metri, se ridică deasupra unui peisaj amenințător format din ghetari, stânci negre lipsite de vegetație – unele de mărimea unor cabane – și lavă crăpată de ger. Pentru armenii din vechime, muntele era un loc care inspira groază și uimire, unde se întâlneau focul și gheața, căci Ararat – numit Ağri Dağı în turcă, adică „muntele durerii” – a fost odată un vulcan activ. Nu este surprinzător că armenii îl considerau casa zeilor. Pentru mulți vizitatori de azi, este fascinant datorită poveștilor biblice. Potrivit Genezei, Arca lui Noe a ajuns pe coastele muntelui Ararat când apele Potopului s-au retras și, de acolo, Noe și fiii lui au început să reconstruiască lumea. Deși unii alpiniști au afirmat că au văzut rămășițele arcei înfipite într-o crevasă sau îngropate sub un ghetar aproape de vârf, nu s-au găsit dovezi concrete.

Perioada optimă Din iulie până la mijlocul lui septembrie, cel mai bine la sfârșitul verii.

De știut Van este aeroportul cel mai apropiat de Ararat. Turkish Airlines operează mai multe curse pe săptămână de la Ankara la Van. La Dogubeyazit și Van există de la pensuni cu dotări minime la hoteluri de trei stele. Totuși, este mai ieftin, mai ușor și mai sigur să folosiți serviciile unei agenții de turism specializate. Cine dorește să escaladeze muntele Ararat are nevoie de un permis special de la Ministerul Turismului din Turcia. Acesta este greu de obținut de un turist individual, dar mai multe companii specializate organizează ascensiuni până în vârf și vă pot ajuta să obțineți permisul.

Website www.terra-anatolia.com

ATRAȚII

■ **Palatul Pașei Işak** din Dogubeyazit, care face parte din Patrimoniul Mondial, este un complex de ruine de o frumusețe stranie, fantomatică, de dată mai recentă decât pare, fiind construit de o căpetenie locală în 1789. Curțile, haremul și moscheea lui sunt un amestec unic de stiluri arhitecturale: anatolian, armean, otoman și european.

■ Pe patru insule din lacul Van, o mare continentală întinsă, se află ruinele unor **mănăstiri armenice** străvechi. Cele mai vechi au fost ridicate în secolul VII, cu mult înainte ca turcii să cucerească regiunea. Le puteți vizita făcând o excursie cu barca.

Pietrele masive, așezate în formă de potcoavă având în interior un cerc, erau un observator folosit pentru a urmări mișcările Soarelui.

ANGLIA

STONEHENGE

Unul dintre cele mai sacre situri din Europa rămâne o enigmă, trecutul lui fiind învăluit în mister.

Ridicat în mai multe etape, între 3000 și 1600 î.Hr., cu aproximație, Stonehenge a fost locul de desfășurare al unor ritualuri despre care putem doar să facem presupuneri. A fost oare construit ca templu închinat Soarelui sau făcea parte dintr-un calendar astronomic uriaș? De ce au depus constructorii lui atâta efort, timp de atâția ani, pentru a-l ridica? Un lucru este cert: pietrele sunt aliniate pentru a coincide cu răsăritul soarelui și cu succesiunea anotimpurilor, ceea ce lasă puțin loc de îndoială cu privire la cunoștințele avansate de aritmetică și de astronomie ale constructorilor lui. Acestea sunt evidente în toate fazele construcției, de la elementele cele mai vechi, șanțul și valul de pământ exterioare, la ridicarea megalitilor de gresie cu buiandrug și a pietrelor albastre care au fost aranjate, în faza finală, în forma unei potcoave și a unui cerc, în centrul acesteia. Dacă scopul și utilizările ansamblului de la Stonehenge sunt încă necunoscute și s-ar fi putut schimba de-a lungul secolelor, acest sit a fost punctul central al vieții oamenilor din zonă. Druzii moderni se adună încă la acest templu sacru pentru a celebra solstițiile de iarnă și de vară, când lumina soarelui pătrunde printre lespezile de gresie. Piatra Călcâiului, aflată în exteriorul șanțului, în partea de nord-est, marchează locul deasupra căruia răsare Soarele la solstițiul de vară, aruncând o umbră lungă până în centrul cercului.

Perioada optimă Stonehenge este deschis tot timpul anului, dar răsăritul soarelui, la solstițiul de vară, este deosebit de spectaculos, chiar dacă atunci se adună foarte mulți adoratori ai Soarelui și vizitatori.

De știut Stonehenge se află la intersecția drumului A303, spre sud, cu drumul A344, spre nord, și se poate ajunge ușor cu autobuzul sau cu mașina. Orașele apropiate, Salisbury și Amesbury, constituie baze excelente pentru vizitarea sitului și explorarea regiunii rurale din jur. Rezervați-vă cel puțin două ore pentru a vizita situl. În timpul programului obișnuit de vizitare, turiștii nu au voie să intre în cercul central. Un permis pentru vizitarea sitului după program poate fi obținut de la English Heritage.

Website-uri www.stonhenge.co.uk, www.english-heritage.org.uk

ATRAȚII

■ În mijlocul cercului de pietre se găsește potcoava formată din pietre albastre, niște pietre mai mici aduse din Munții Preseli, din Țara Galilor, care devin albastre când sunt udate.

■ Săpăturile arheologice au scos la lumină oase umane incinerate în calcarul din unele dintre Gropile Aubrey, de pe circumferința exterioară a sitului.

■ De la Amesbury faceți o drumeție de 13,7 kilometri dus-întors prin câmpuri și păduri, pentru a vizita monumente preistorice, tumuli din Epoca Bronzului, Woodhenge și Stonehenge.

EUROPA

MEGALIȚII DE LA CARNAC

Pe coasta Bretoniei celtice, o armată de piatră veche de 5 000 de ani mărșăluiește prin ceață.

Dintre toate siturile megalitice din Europa, nici unul nu se poate compara, din punct de vedere al cantității și al preciziei aliniamentului, cu liniile de pietre verticale de la Carnac. Peste 3 000 de blocuri de piatră se întind cale de 3 kilometri prin landa bretonă. Pe fundalul coastei erodate de Atlantic, ele capătă viață proprie; sculptate de milenii de vânturi și ploaie, alcătuiesc o procesiune de forme ciudate: figuri cu glugi, creaturi cocoșate ale pădurii, vârful de stâncă ascuțite, războinici în marș, prisme și taburete. Nu e de mirare că, în vechiul folclor breton, pietrele erau descrise drept rămășițele unei armate păgâne de la începuturile creștinismului, care l-a urmărit pe un sfânt local ca să îl omoare. Încolțit, acesta s-a salvat transformându-și miraculos dușmanii în stane de piatră. Dar, în secolul XIX, anticarii și, în secolul XX, arheologii au dovedit că acești megaliti erau mult mai vechi. Transportate de la o anumită distanță pe niște bușteni uriași, pietrele au fost cel mai probabil așezate aici în mai multe etape, prin mileniul IV î.Hr. Scopul lor nu este cunoscut, dar ar fi putut marca locuri de cult sau ar fi putut fi ofrande pentru zei, monumente ridicate în amintirea morților sau componente ale unui calendar care marca recoltele, sărbătorile și începutul unui nou an.

Perioada optimă Regiunea Carnac, cu plajele ei înșorite, este o destinație turistică populară și, în iulie și august, accesul în unele părți ale siturilor arheologice poate fi restricționat pentru a proteja pietrele. Se organizează tururi cu ghizi în limba engleză. Vizitați situl din octombrie până la începutul lui aprilie.

De știut Rezervați-vă cel puțin trei zile, chiar până la o săptămână, dacă vă pasionează arheologia preistorică. Aveți nevoie de o mașină și de o hartă cuprinzătoare a regiunii. Siturile cele mai importante sunt bine marcate și există locuri de parcare accesibile. Purtați pantofi sau bocanci de drumeție comodi, căci la unele dintre cele mai fascinante și liniștite situri se poate ajunge numai pe jos, prin pădure sau pe teren accidentat. Luați o lanternă, fiindcă în interiorul dolmenelor lumina este slabă. Pentru o imagine de ansamblu, puteți vizita mai întâi Muzeul Preistoric din Carnac.

Website-uri www.ot-carnac.fr, www.stations-bretagne.com

ATRAȚII

■ Peisajul este presărat cu cercuri de piatră și cu dolmene individuale – rămășițele unor morminte cu încăperi, unele construite ca niște porți deschise spre viața de apoi, altele ca niște țestoase uriașe sau ca altare sacrificiale.

■ Explorați labirintul de poteci care străbate pădurea **Petit Méneac**, unde se găsesc aliniamente mai mici de pietre acoperite de mușchi, unele semănând cu niște creaturi pietrificate ale pădurii care par să răsără din pământ.

În regiunea Carnac există mai multe morminte cu pasaje. Cel de la Gavrinis este plin cu pietre sculptate cu motive decorative.